

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

Макъ

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

1923-рэ ильэсийн
пътханы
кынчелжээнэгээс түндэлэн

№ 198 (21687)

2018-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ

ШЭКИОГЬУМ и 7

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкчи
нэмэгдэхэр
тисайт ижүүгөтөштхэй

WWW.ADYGVOICE.RU

Лъэпкъ зыкыныгъэм и Маф

Лъэпкъ зыкыныгъэм и Мафэ Адыгэ Республикаэм игъэкьотыгъэу шэкьогъум и 4-м щагьэмэфэкыгъ. Зэхахъэхэм хабзэм икъулыкъушлахэр, юфшаплахэм, еджаплахэм къарыкыгъехэр, общественнэ движениехэм ялтылохэр, ветеранхэр, ныбжыкълахэр ахэлэжьагъэх.

Мыекуулэ икъэлэ парк дэхьаплахэм къышаубли, урам шъхбаалеу Краснооктябрьскэм зэхэтхэу къарыкъуагъэх. Шъонтрыпаохэр зэклеми але итих. Пшашъэхэр зэклүжэу фэпагъэх. Адыгэимрэ фэгъэхыгъэ орэдьшью композиторэу Тхъабысымэ Умарэ ыусыгъээр оркестрэм егъэжынчы. Урысыемрэ

Адыгэимрэ якъэралыгъо биракъхэр ныбжыкълахэм алыгъхэу урам шъомбгюшхом къиреклох. Спортсменхэм биракъхэр лъагэу алэтих, агъэбатэх, цыфхэр нэгушлох.

Республикэм и Къэралыгъо филармоние дэжь къызынэсихэм, Зээгъынагъэмрэ Зыкыныгъэмрэ ясаугъэтэй

пчэгум итим ыпашхъэ щыкьогъэ зэхахъэхэм нэбгыришэ пчагъэ хэлэжьагъ.

Адыгэ Республикаэм и Лышихъэу Къумпъыл Мурат, республикэм и Парламент и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, федералынэ инспекторэу Сергей Дрокинир, Урысыем Федерацаемкэ и Совет хэтэу Хъопсэрыкъо Мурат, нэмэгдэхэр къуплыкъушлахэр, юфшаным иветеранхэр, ныбжыкълахэр къыщызэлкъагъэх, зэхахъэ Къумпъыл Мурат къышыгъущаагъ.

Лъэпкъхэм языкыныгъэ зыщыпйтэгээ зэпэуцуныгъэу 1612-рэ ильэсийн хэгээгум щыкьогъэ имэхъанэ зыкызыэриэтийрээр Къумпъыл Мурат хигъэунэфыгъигъ.

2005-рэ ильэсийн къышыгъулагъэу Лъэпкъ зыкыныгъэм и Мафэ Урысыем игъэкьотыгъэу щыкьагъэунэфыгъы. Кузьма Мининимрэ Дмитрий Пожарскэмрэ ялахъэу хымэ улэшыгъэ техаклохэр Москва дафыжыхи, шъхбафт ашыжынагъагъ.

— Урысыемкэ а хыгъэ-и-
гъэм мэхъэнэ ин и, — къыщи-
гуагъ зэхахъэ Къумпъыл Мурат.
— Хэгъэгум илъэпкъхэм язы-
кыныгъэ ыкИи яшэн-хабзэхэр
гъэпйтэгъенимкэ, ямурад
хэхыгъэхэр къадхъунхэмкэ а
лъэхъаным лъэпсийи аиыгъ.

Пыим изэхэкъутэн ялахъыши
хашихъяагъ Черкас пачьыхъэ-
хэм – ялъэпкъкэ ахэр адыгэх.

Лыгъэу зэрахъяагъэмкэ лэуж-
хэм Ѣысэши арагъэлъэгъуагъ.

Адыгэ Республикаэм и Парламент и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр зэхахъэ къышыгъущаагъ, мэфэкъым фэгъэхыгъэу къафгушуагъ.

Зэхахъэхэр зыщыкъорэ пчэгум лъэпкъ иэпэшисэхэр къышагъэлъэгъуагъяхъ. Абрэдж Гошэфыж, Тэшбу Нурбый, Гостэкъо Русслан, Гумэ Ларисэ, Удыхыну Вячеслав, Туцожь Фатимэ, нэмэгдэхэр ялшагъэхэм нэбгырабэ ялпэгъигъ. Къумпъыл Муратэ искусствэм фэлажъэхэрэм гүшигэ фабэхэр ариуагъ, ялшагъэхэм осе ин афишыгъ.

Адыгэ Республикаэм иветеранхэм я Совет итхъаматэу Къуаджэ Аслъан, Къыблэ дээ шьольтырим инспекторхэу Юрий Щетининим, Александр Дорофеевы, нэмэгдэхэр ялшагъэхэм ти Лышихъэ гүшигэту афэхъуагъ.

Мэфэкъ концертэм ансамблэхэу «Исламыер», «Ащэмэзыр», «Казачатэр», купэу «Ошуттенэр», филармониет иартистхэр, нэмэгдэхэр хэлэжьагъэх. Мэфэкъым фэгъэхыгъэ зэхахъэхэр республикэм ирайонхэм, къалэхэм ашыкъуагъэх.

ЕМТИЙЛ Нурбый.
Сурэхтээр А. Гусевим тырихыгъэх.

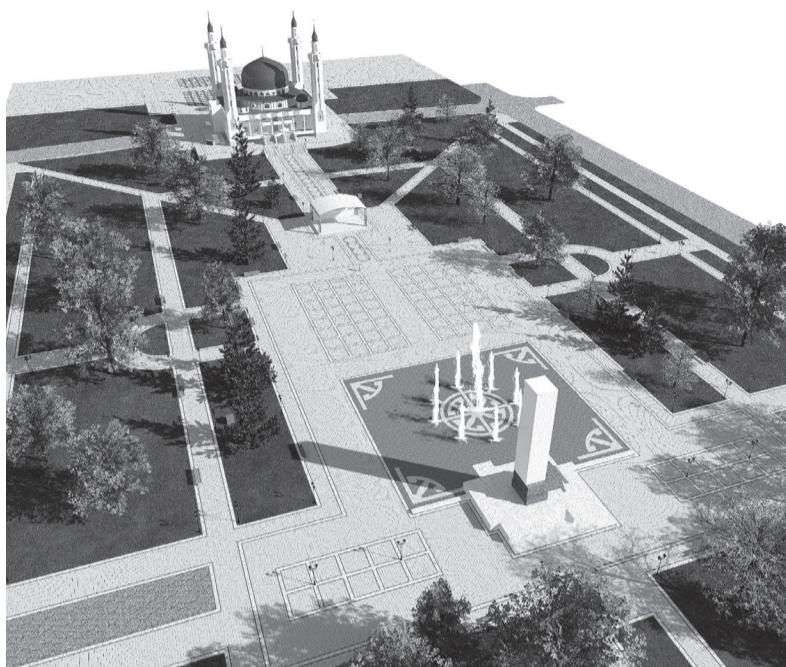

ЗыгъэпсэфыпIэр гуIэтыпIэу щытышт

Адыгэим икъэлэ шыхыаэ мафэ къэс нахь кэракэ зэрэхъурэр тинэрыльэгъу. Ащ изэтегъэпсихан фэорышэхэрэ къэралыгъо программмэхэр етупщигъэу пхыращых. Ахэм зэу ашыщ проектэу «Формирование комфортной городской среды» зыфиорэр.

Общественнэ чыпIэхэм язэтегъэпсихан епхыгъе IoшIэнхэм Адыгэим и Лышхыи, къалэм ипащхэри лъэшэу альэппльэх. Лышхыэу Къумыл Мурат муниципалитетым пшъериль фигъеуцугъ къэлэ псеукэ һерийфэгъу гъэпсигъэнымкэ программмэр пхыращы зыхыукаэ IoшIэнхэр зэрагъэцакIэхэрэм лъэшэу лыгъялтэнхэу, Ioфым фэгъэхыхыгъ къэбэр цыфхэм альгъэлээсигъенэу ыкы ахэм яшюшIхэр къидыхальтэнхэу.

Мы федеральнэ программмэхом къидыхэлтигъаэ 2018-рэ ильэсийн Мыекуапэ иобщественнэ чыпIи 4 зэтырагъэпсиханэу агъэнэфагь. Джиддээм IoшIэнхэр жютэу зыщыклохэрэм ашыщ Зэкъошныгъэм игупчэ. Подрядчикэу зенэкъохуу къидэзыхыгъэм псеольэшын IoшIэнхэр ригъээ

плиткэхэмкэ лъэпкъ тхыпхъэхэр хагъэпкэштых.

Мы уахътэм IoшIэнхэм япроцент 30-р агъэцэкIагъ: чыпIэр къэзыгъэнэфыщхэ остыгъэхэр зыпылыштхэ пкъэухэр агъэуцух, лъэрсрико гъогуухэм анэхэр агъэчых, фонта-намы ычэ агъэхъазыры.

Зэрагъэнафэрэмкэ, Зэкъошныгъэм игупчэ изэтегъэпсихан епхыгъе IoшIэнхэр мы ильэсийн

ыкIе нэс аухыштых. Ащ сомэ миллион 67-м ехъу пэуягъэхъагь. Проектым къизэрэдильтигъэмкэ, саугээтэу «Зыкыныгъэмрэ Зэгурьоныгъэмрэ» зыфиорэмрэ Зэкъошныгъэм ипчэгурэ зэтырагъэпсихыэрэ скверым зэрипхыштых.

ІШЬЫНЭ

Сусан.

Сурэтхэр Надежда Гусевам тырихыгъэх.

кокыихэрэм нэбгырэ 50 фэдиз ыкы хэушхыафыкIыгъэ техники 7 ахэлажьэх.

IoшIэнхэр зэрэлъяку-тэхэрэм тыщицгэгъозагь Мыекъопэ къэлэ администрацием ипресс-къулыкъу илъялю Надежда Гусевам. Ащ къизериуагъэмкэ, скверым игъэцкэжын къхеубытэх лъэрсрико гъогуу квадратнэ метрэ мини 10-м ехъурэм плиткэ тельхэгъэнэир. Загъэпсэфынры зикласхэм тьысыплакIэхэр афагъэуцүштых, остыгъэхэр палъэштых. Анахь шыхыаэу, зыми фэмидэу мы зыгъэпсэфыпIэм щашыщтыр къэнэфырэ музыкальнэ фонтан гъушъэр ары. Ащ ычэ гранит

ЯтIонэрэ едзыгъор ежъагъ

Гъэорышаклохэм язэнэкъохуу «Лидеры России 2018 — 2019» зыфиорэм хэлажьэмэ зышлоигъохэм ятхылхэм яштэн икIыгъэ чьэптигъу мазэм и 24-м аухыгъ. Пстэумки нэбгырэ мини 227-м ехъумэ мыгъэ къатыгъ. Блэкыгъэ ильэсийн мини 199-рэ зэрэхъущтыгъэр.

Зэнэкъохуу ишапхъэхэм къизэрэдальтигъэмкэ, ащ хэлажьэхэрэм ежъагъэм афэхъэхыгъэх видеозэдэгүүшигъуухэр проектым интернет нэклубгъо чээптигъуум и 27-м нэс къярагъэхъанхэ фое. Нэужым, шэкюгъум къыщыублагъэу тигъэгъээ мазэм нэс, онлайн шыкIэм тетэу анахь дэгъуухэр къыхахыштых. Къыльшт ильэсийн ишылэ мазэ къыщыублагъэу мэзаем нэс субъектхэм финалныкъохэр ашыклоштых. Нэбгырэ 300-у ахэм къыхахыхэрэр гъэтхээ мазэм финалым рагъэблэгъэштых.

Гъэорышаклохэм видеозэдэгүүшигъуухэр интернет нэклубгъохэм арагъэхъэгъахэр. Ар зэнэкъохуу иалэрэ едзыгъуагъ. Шэкюгъум и 4-м ятIонэрэ едзыгъор ежъагъ. Мыш хэлэжжэнхэрэ аперэ едзыгъом изэфхэхыссыжхэмкэ

нэбгырэ мин 91,5-рэ къыхахыгъ. Шэкюгъу мазэм къыклоц ахэм яшэнэгъэ, гъэорышэн Ioфым ылъяныкъохэ Iепэлэсэнгъэу алэкэлтигъ, ащ зэрэфхъэзирхэр Интернетыр агъэфедээ (дистанционное тестирование) къагъэлэгъон фоеу щит. Нахь тэрэзэу къэлон зыхыукаэ, компьютерым упчэу къыхахыштых. Нэужым анахь дэгъуу зыкъэзигъэлэгъуагъэхэр къыхахыштых.

Проектым ипащэу Алексей Комисаровым къизериуагъэмкэ, мыгъэ тестхэр зэрэкүүтхэ шыкIэм зэхъокынгъэхэр фэхъуухэр, ахэр агъэхъэшагъэх. Тыди нахыпекI щамыгъэфедагъэхэр упчэ эзфэшхъаф мин агъэхъазырыгъ. Ащ хэлажьэхэрэм зыпари къыздырамыгаэу, ежъ-ежырэу джэуапхэр къатыжхэмэ зэрэхъушигъум мыш дэжжым щыкIигъэхъыгъ. Къизериуагъэмкэ, тестированием къыщыхахыхэрэр нэужым очнэ шыкIэм тетэу ауплъэкжүүштых. Аши пхырыкыгъэу шэнэгъэ дэгъу къэзыгъэлэгъуагъэхэр къихьшт ильэсийн ишылэ мазэ къыщыублагъэу мэзаем нэс субъектхэм ашыклоштых.

Научнэ-практическэ конференциер

Джэджэхъаблэ

Шэкіогъум и 1-м ипчэдыхыпэ ошы зэхүхыгъэ купышу тыхьоу Мыекъуапэ тыдэкіи Төүцожь районымкіэтигъогупэ дгъэзагъе.

«Мурад зиlэр щысырэп» ало-
ба, гуманитар уштыхнхэмкээ
Адыгэ республике институтэу
Т. КIэрощэм ыцIе зыхырэм
ишIэнсыгъэлжьхэр зичээзыу юф-
тхъабзэр къуаджэм щашыным
фехъазырыгъех. Хъульфыгъи
бзыльфыгъи зэрэшIэжь-зэфэ-
чэфхэу зэдэгүүшигътигъех,
апшысижыыштыгъэр лъепкым
итарихъ лъэпсэжь — нартхэр
арых.

Гъогум лъэой къыридзыгъ

Нэхгырэ 12 — 13 фэдиз хүрэ — цыер, квээтээс (дэнэ) сээштээр зыышгяхэ шишэшье ыкки клэлэцьикухэр арых. Шхъэктээфагъэр кхахэшэу ахэр еджэлтээ пчээхуягъом щызэпэлутых, еджаплэм икілэе гэжаджэхэри, ипаши ахэтих, сэлам фабэкээтызэпэгъокыгь. Адыгэ пщынчэу уигуалэу зызыйтээрэм еджэлтээ унэр фикъурэп — куаджэр кызызэпегъяджэ, ижкырэцкэшшо мэкъэмэ дахэхэм уапхуатэ, ныбжы укъэмьшьувгэми, плъакууи, угги плэпахи. Анах дгээшэгъуагъэр ижкырэцкэшшо орэдхэр зэрэкыригээшхэрэр ары. Умышэмэ, «уй-уй» языгъээгогэ зэлъашшэхэрэ пщынэошхуагъехэу Хъажъунэхъожьыр, Аульэ Олэгъэй, Мышхамыджанэкъо Хъарисэ къэтэджыжыгъэхэм афэдэх. Ау

Аужырэ бжыхъэ мазэу шэкль-түр непэ къихъагъэм имышшэнэу чыюпсыр къеджэгүкүү: чыыг зэндэшхүү, пырылыцу шъхъэхүрэяби, уц лъэгүри зэрэшхонтлабзэх; жыыр, шынэгъэклэ шъабэр къельэу, къабээ, къиопкылэ. Бэмышшэу Пщышэу ошхышхом къирифыжъэгъагъэм ильэшигъэ къапшшэу, псэу къидифи, мэзи, шъофи, гъогу къарыльэдэгъагъэм илэүж-лъэуж гу зыльтыугъатэ; тыгъэр гушубзыу чэфэу чыигхэм къаклоцырэглыми, мээз джэлжилж вхом афдох. Күттэлъэгүрэд гъэшшэгъоны: адыгэ-пцинэр къээзыгъэгүшүү! Эрэргэ шшэшшэжье еджаклы, я 6-рэе классым щеджэу Тыгъужу Джээнэт, пхъэккычаохэр ааш илэгүүхэу Бэрзэдж Муратрэ Еутых Анзор-рэ. Цыклуу, ини агухэр зэхүүгъэх, япчъэхэри хъярым – шээ-ныгъэ зэхэхъэшхом фызэлүхыгъэх. Джэджэхъэблэ гурыт еджаклэу N 7-м мыхьамелэм тышыхагъялэ, ааш тыкъеккышь, чылэгү шыыпкъэм ит культурэм и Унэу бэмышшэу композитор

лъэгур зэрэцфынэр мыгъуашащ, чынэтаагьэм нэрэ-лэрэм укьеъэдьи. Аслъан ишьыпкъэу икъэ-ютэн рецажъэ: ижъ-ижъыжкыкэ Алэджыпщым ихэплагьэм тызэрритыр къело. Мыш пасэм Хэсэшхор, Ны Хасэр ыккы Жъы Хасэр зэрэшашыщтыгъэхэр, ахэр нартхэм язэлыклангэхэу, ашлонгьор ашызэрагьэзафэу, ашызэхафэу унашьохэр зэрэшыщтыгъэхэр, нартхэр зэрэшылгагьэхэр къеуатэ. Къэкырэльэпкъхэми, бзыуи, псэушхьи, нэмыхк хъэцэл-плацэхэми тынаэатырытыргэадзэ. Чыги, уци, бзыуи яхыллагьэу тхыдэу, хъишьэу Тэум ышлэрэр бэдэд, зэхэтхыгъэм тэри нахь къытхегъахьо. Мы чыплем джыри нахь узлытыкыуатэкэ, Пыщы ё зэрэчъекырэр, мышкэ узэптырыкыимэ, пыснкль, километртигээрэкэ, нахь кіэк шыныпкъэу, Гъобакузе узэрэлахъаштынэ.

Хэти тигүүдшыса нахь зыкъи-

цээрэйюу Нэхэе Аслын ыцээ
зыфаусыгъэм тыкъэкло. Къеб-
зэрымэр, зэдиштэү зэрээз-
лухыгъэр ольэгъу: фойем джэ-
гушхор щаублэ, къэшьох ныб-
жыхыкъехэр, къэшьох хъаклехэр.
Унэм иапэрэ дэпкъышхо-луп-
лэгъу «Къудажэр зэрыгушхорэ-
цыфхэр» зыфиорэ стендэү
сурэттехыгъэ 60-м нахьыбэ хъу-
рэм нэпльэгъур епхъуватэ. Мышц
Джаджэхъаблэ инахыыж луш-
губзыгъехэр, ишэнгызэлэхъехэр,
игъесэгъэ-еджагъехэу лъэпкъым
идахэ языгъалохэрээр щытэлэ-
гъух. Мыгухэр, Джанхъотхэр,
Джарымэкъохэр, Хъутыжхъэр,
Дэрбэхэр, Нэхаехэр, Уджыхъу-
хэр, Зэрамыкухэр, нэмыхыкъехэр
ахатэлдэгъох

Ағъэкіләжыгъækкэ культурәм
и Уң исуретгъельгъуапләү
Адыйеим исурәтыш! Іәпәласә-
хәм яәшшагъехэр зыхэльхәм
«Джәджәхъаблә иорәдыйләтхы-
дәуатәхэр» зыфиорә тхылъ-
къягъельгъоным алыга шә-

Ioplyatэмрэ джэджэхъэблэ ордыло-тхыдэйуатэхэмрэ – зынфилорэр пэублэ гүшүйэкіе къызээлихыг филологии шлэнэгээхэмкіе докторэрү, гуманитарийн шүтэйнхэмкіе Адыгэ Республикаы институтэу Т. Клэращэм ыццээлихырыэм Ioplyatэмкіе иотдел ипащэу **Цуекъо Нэфсэт**. Ильэсипш заулэ хъульяа мыш фэдээлофтхъабзэхэр зэрэзэхажхэрэр, къуаджэу Джэджэхъаблэ ордыло-тхыдэлтэ нэбгыре 32-рээ къызэрэдэкыгъэр, аш ухэтим гузэрэзильтуигъатэрэр къыуагь. Анахъяа къуаджэм шлэнэгээ конференциер щызэхэшгээнирэ зыштоильтуагьэр ыкчи зигукъэкыр Джэджэхъаблэ щыщэу, ёндолжагъяа, джы Адыгэ шлэнэгээ институтым Ioplyatэмкіе иотдел илофышаа, филология шлэнэгээхэмкіе кандидатэу **Нэхээ Сайдэу** зэрэштыр къыхигъяа. 1959-рэ ильэсым аяэрэ Ioplyatэу атхыгъяа, къызылаотагъэр мыкъуаджэр зарзарыр яшылпъяа

Плем иадминистрации ипащэү
Уджыыхъ Алый конференцием хэлажьхэрэм шүүфэс сэламкээ закынфильтъэзагь. Институтым илофышэхэм лъярдкъ киэнэрийг ялуулаеу иофышшо зэрэшгэрээр кыныуаагь, гуманитар уштэйнхэмкээ Адыгэ Республике институтым Ioplyuatэмкээ иотдел ипащэү Цуекъо Нэфсэтийн ыкчи отделым илофышэхэм Сайдэ яшынпкъеу мы конференциер зэрагъэхъязырыгъэр, Джэджэхъяблэ ицыиф үүшхэр зэращымыгъупшэхэрэр, ахэм къалоттэгъэ пстэур зэхрафимэ, зэрагъэзафээзэ тхыльяа, нэмийнкэеу кызызэрэхаутырэр щытхыукээ афильгъугь, конференцием ишшээриль дэгьюу зэшүүхынэу къаффэльгъяа.

Джэджэхъэблэ гурыт еджаплэм ишаалт **Кыкы Заирэ** гүшүйэ кіләк къышыгыт. «Жъы уимылай кілә уиләштәп» зэралорэр кілгъетхъеу шләнсыгыттың конференциер зэрэгтэйсигъэр, къуаджәм къыдәкыгъяа ақылылшохәм, гъесен-гъэ-еджагъяа хәм яхъатыркыл не- пе Адыгеим ишләнсигъэләжъхәр адыгэ Iopluyatэм ыкыл ахәр зы- ухъумагъяа хәм зэратегущыләшт- хәр, кіләеджаклохәми, ныб- жыыкіләхәми, къуаджәм ина- хыыжъхәу льытэнсыгъэ зыфаш- хәу къекуягъяа хәми а зэкіл зе- рэзэхахыщыр, шур зэрэмы- кіодыщыр зэрягуапэр кілгъет- хыыгъ, гъехъяа гъяа хәмкә къафэ- хъохъуугъ.

Научнэ-практическэ конференциер лъягъэкотагъ ыкъи зэрощагъ филологияе шлэнэгъэхэмкэ докторэрү, профессорэрү, гуманитар ушэтыхэмкэ Адыгэ республикэ институтэу Т. Клэрашэм ыцэ зыхырэм бзэшлэнэгъэмкэ иотдел илофышэ шхъялэу **Бырсыр Батырбыйрэ** филологияе шлэнэгъэхэмкэ кандидатэу, лориатэмкэ отдельм илофышэ шхъялав **Нажае Сайдара**.

шъхбаэу Нэхэе Сайдэрэ.
Я 4-рэ классым ис кіләеджаклоу Гүләтыж Асхыад адыгэ цыери тырашыкыгъезу щыгъез «Си Джэджехъябл» зыфилорэ усэу Мыгу Хазиззе ытыхыгъэмкэ конференциер ублагъэ хъугъэ. Ащ къыкІельзыкlyагъех темэ шъхбаэр къызэлзузыхырэ къылотыкыныэр.

ТҮКҮЛҮХЭР.
«МОН КҮНЭЖКЫГҮЭ ЗЕҮКІ-
ГҮХЕР» ЗАФИЛОРЭ ГУЩЫІЭР КҮН-
ШЫГЫГ ШІЕННЫГҮЭЛЖКЫШХОУ БЫР-
СЫР БАТЫРБЫЙ.

Адыгэ юфыгъом тегущы́энхэу, институтым ш енныгъэ-гъехъагъеу илехэр цыифхэм арагъаш!емэ ашлонигъоу къызыэрек!уагъехэр къыгуагъ. Лъепкыым къыхэкыгъе цыиф ыш губзыгъехэм яхъатыр-къэ, джэджэхъаблэхэри зерахэт-хэу, адигэ ш енныгъэ лъапсэр ухъумагъе зэрэхъугъэр, ильеси 100-мкъэ klotэрэ Адыгэ республике ш енныгъэ институтым сы-дигъуи ишъыпкъеу Ioф зэри-

ныгъэлэжжышкоу Хъут Щамсудин игъаша ыкли ишлагъэ, ашыгъэфедэштыгъэх пкыгыго зэфэшхъяфаххэр, шүхъяфтынхъеу, щитхъу тхыльтхэу къылэжжыгъэххэр зыщызэгъэзэфэгъе къогуулэпэ зэуухыгъэм ыкли зэльшэрэ профессиоанлынэ композиторэу, Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Ислъамыем» ипащэу Нэхэе Аслын Къасимэ ыкъом, ишцлиенлыгъэ ыкли итворчествэ къэкъеу къыищытфалотагь зээл-пахызэ Хъоклон Фатимэ, Хъут Мадинэ, Бэрзэдж Светэ.

ГушъхъэкІэныр
аугъои,
зэрагъашІэ,
алэжы

Гуманитар ушэтынхэмкээ
Адыгэ Республика институтеу
Кіэрэшэ Тембот ыціэ зыхы-
рэмрэ гъэсэпіе-еджэпі муни-
ципальнэ Іофшапіеу, гурьт
еджапіеу N 7-р, Джарымэкъо
Нухъэ Теуцожъ ыкъом ыцїекъэ
щытымрэ зэдагъэхъазырыгъэ
шлэнгъэ конференциеу «Адыгэ»

институтым зэкі зыдакіохи, къалотагы, къэзылтагы зыдэт тхыльтыж инитур зэкі зызепы-рагъазэм, лъэпкъ фольклорым иуғоижкынкіе джеджэхъаблэ-хэм юфышо зэршагъэр къы-зэрафэнэфагъэр къыхигъещыгъ Нәфсәт, Джеджэхъаблэ зыціе къеплон цыиф дәгъубәу къыдеки-гъәхэм Хъут Щамсудин зэращи-щыр, ныбжыкыкіеу ынитү щиубыти, къинышкор төтъялгаръ зэхъуми, аш пае къымыгъанәу иадыгъэ лъэпкъ щәлефә зэрэф-дажъагъэр ежы Ішекъо Нәфсәт

ләжбагъэр, еже цүекъо Нэфсэгт ыкли мы непе къэкIуагъэхэ шэнгийн гэлэжкхэм Хьут Шамсудинэ Ioф дээзышэнхэу хүгъэхэр зирахэтхэр, аш ишуагъэ къын зэрякыгъэр къытуагъ. Лъэпкьыми, икъуаджи, иллакъу ацлэ Шамсудинэ зэрилэтигъэр, джащ фэдэ къабзэу джэджэхъэблэ губзыгъэхэр тарихым щыц зэрэхугъэхэр къигъэтхыгъ. Нэфсэт зинго Ioфыгъом хэлажжэхэрэ шэнгийн гэлэжкхэм Мыеекъуапэ икъыгъэхэм ацлэ къыриуагъ, конференцием имурад дахэу зэшүүхынышъ, шэнгийн хахьо фишынэу къыфиуагъ.

Джэджэхъэблэ къоджэ псэү-

Научнэ-практическэ конференциер

Иорэдьио- тхыдэйуатэхэр

Филология шілдегі хәмкіәт докторы, гуманитар ушетынхәмкіәт Адығы республика институтының башшысы шыхаев Гыныш Нухъя «Хъашхуаныкъо Хъамедә тхыдәлотә Іәзагъ» зыфилорәр къырилотыкъыгъ. 1985-рә ильесым Джәдҗәхъабә къызэрәкъогъағъәр, Хъамедә къуаджәм хъишшәу, тарихъез пылтыр зәкіләльтикъоу къызәриләтәгъәр, тхыльхәмкіәт къынугъәхъәр заупльекүлжыхәми, тәрәззәу, кізәсигъә-хәнагъә зәрәмәләр къызэрәнәфагъәм ягугъу Нухъя къышыгъ. Хъ. Хъашхуаныкъо ныбжышко имынагъәми аш дәжым, ыш зәгъеззәфагъәу, Джәдҗәхъабәлә чылпәр зәрәтъысыгъи, нәмыйки ашыгъуазу, йотәкло лаззәу, цыфыгъә хабзәкіәт зәдиштәу зәрәщытыгъәр Нухъя щысәхәмкіәт къырилотыкъыгъ, лъәпкъ фольклорыр зыуҳұммагъәхәм зәраштыштыр күнгәтхъыгъ.

Филология шлэнэгүйжээмкіэ докторэу, профессорэу, институтын литературамкіэ иотдел иофышэ шъхьалэу **Мамый Руслан** Хъут Щамсудинэ илэгүй-нубджэгэй ю зэрэцчытыгъэр, дэгъюу зэрэзэршэлэцчигъяэхэр, ягуушысэ зэрэзэтхэцчыгъэр, Щамсудинэ исымэджэнэгүй эмьлытгыгъеу, шлэнэгүйэм лъыклоныр, ар ыгъэунэшкүнныр ыкыл а зэкіэ къызырэдэхъүщтыгъэр игүшшиэу «Хъут

Шамсэдинэ адыгэ Ioplyatэм илэжъэклошхуагъ» зыфиорэм къыщырилотыкыыгъ, лы гъесагъэм ишушлгъэ ин къигъэтхыыгъ. Шамсудин фэгъэхыхыгъэ мэфэкI тхылытты — ильэс 60 ыкы 70-рэ зэххүм къызэрэдигъэкыыгъэр къынчагъ.

Филология шлэнэгъехэмкіэ докторэу, профессорэу, АКЬУ-м культурэмрэ тарихыимрэ яка-федрэ илаашу **Үнэрэцкьо Рае** «Джеджехъаблэ илориуатэ къыхэццыгъе ямышыкіэ лъэнэхъохэр» зыфиорэр къызэхифызэ къыриотыкыгъ. Мы чылэмкіэ зытууцэнэу ыккі зыдэгүшүйэнэу хүгъяхэр Джармэцьо Тыркубый, Хъутыижк Аспланбый, ятэшыпхью Хъутыижк Хъянмелеч арэу зэрэштыгхэр, ыпеклэ хэти зыціэ къыримыуагъяа, амышлагъяа, күшье оредитү зэритхъягъяа; зыр — пүр күчэе орадаа «Па-

зыр — пүр күшээ ордэу «Да-утэ нэф», сатыр 70-рэ хью, сабыир къэхьумэ, цыфышу-лышиу зэрэхүүтэй къышыуагь. Ятлонэрэр — «Хьатх я Къоκласэ иордэ» зы унагьом къикыгъэ зэпэблэгъэ нэбгыритум зэфэмыдэу къызэраложыгъэр анахь мөхьянэ зиlэу наукэмкэ Раे ылтытагь, джащ фэдэу, лыхувжь орэдхэм къэлоклэ-шыыкIэу — Жьыу пащэм ыкли Жыыуаклохэм

Чыңып! Эу щырялагъэм ар къащы-
уцугъ, йапекъе а зэкъе къыхэзы-
дзээти, къыптызыдзээти пашэм
къызызэрагуригъялорэр ордэйло
купым ижъирэ ордекъэлыакъер
зыфедагъэр гъэунэфыгъэним-
къе мэхъбанэ зи! Эхэу къыхигъэ-
шыгъ. «Джэджэхъяблэхэм ялор-
лотэ зехъякъе пстэуми къахэ-
шыгъ», — къылугъ Р. Унэрэкъом.

Шлэнгыгэлэхъю Цуекъо Нэф-
сээт «Джэдхэхъяблэ и Малычы-
пхухъхэр» зыфилоу бзыльфыгъэ
иуш lypkiltloу Нэхэе Дахэрэ
Уджихъу Саныетрэ зэралыкла-
гъэр, lof зэрадишлагъэр, тхыдэ-
хъу, нарт къэбархъу, пээрэ
опшысэхъу къыфалотагъэм къа-
щыуцугъ, ежь бзыльфыгытум
ашлэрэр зэрэбэм фэдэ къабзэу,
цыфыгъэ дахэ зэрахэльтыр,
ашлэрэм гъуни-нээз зэrimылэр,
къэлотакэм зэрэфэлазэхэри кли-
матынг.

Филология шІэнныгъэхэмкіә докторэу, гуманитар ушэтынхэмкіә Адыгэ Республике институтын литератүрэмкіә иотдел илашсай **ЩЭШІЭ Щамсэт** «Нарт эпосым чыптацлай къыхафэхэр» къыриотыкыгъ. Нартхэм ятариих упчлабэ непэ къыниссыжыгъэу къызэрешІеккыгъэр, Кавказым ис лъэпкъхэмкіә нарт темэр анах гъэшІегъонэу, шъэ-

ер Шамсэт кыгъетхъыгъ. Конференцием хэлэжъагъэж ыкыдын түнштэй болохыг бий. **Шэки Мирэ** («Мыгу лаажом кытганаанын төрөлтэй энэгээр»), **Кыуекъо Асфар** («Зы Iуашхъэ икъебар»), шэкиныг элэжжүүлж ныбжыкылай **Шъхъэ бэцэ Маринэ**, къоджэ гурьтадаа еджаплээм икъелзегъаджэхэй. **Хъэшхъуаныкъо Светэ** (ипщеэдээ Хъамедэ ехынлэгчийн кыылтагь), **Гъонэжъыкъо Сайдэ** Хъутыжээдээ Хъанмелэч илориудаа тэхээр кэлэхэй. Кыыщыриотыкыгъэх, нэмэгдэхэри.

Нэхээ Сайдэ — филолог, шэныгэхэмкээ кандидат, институтын I оплюатэмкээ иотдел илсэн фышээ шъхьаал, «Джэдэхъяблээ щаусыгээ гыыбзэхэр» зыфиорэм къыщууцугъ, щылэккээ-псэуклэм къызыдыхыре къинигъом, гухээ къым, тхъамыклагъом къапкырыккыыхээ, ижъыккэ ыккыи непэл къынэссыжьэу, гыыбзэхэр зэрэс усыхэрэр къыыгагь. Гыыбзэ-ореджэхэр зэрэзэтыраффхэрэр — шульэгьу, дин ыккыи насыпынчээгээлаер зыльяпсэхэр. Гүшүүлээ пас «Си Къэсэй», «Хъаджэм сыралты», «Адыиф». Анахьэу «Хүйтэйжъ Мерэм игтыыбз» зыфиорэм

лоу Хъанмелэч ыусыгтэм къы-
щууцугъ. Ильэс 16 нахъ зымы-
ныбжъ Мерэм фэмьеу зэрэда-
гъэкIуагъэр, хъазабэу ыгукIэ
ышчэчирэр, яунэ къыгъэзжы-
ным зэрекIехъопсырэр, ау янэ-
ятэхэм зэрэфамыдэрэм ехъы-
ллагъ. Ауштэуми къекIыжбы,
«лIыр ыщажынэу къылтыкIуагъ
ышхъэкIэ, «сыкъэкIожыштэп
ныбжъи!» зырелом, сэшхор къы-
рихи, къыуукыгъ. Джащ фэдэу
гухэкI гъымакъэр хэлукы гъы-
бзами.

Конференцием хэлэжьагь шээнгүйэлэжьэу, АР-м изаслуженэ журналистэу, Адыгэ телевидением илофышIэу **Кушъу Светланэ**. «Адыгэ орэдыхыымкIэ непэрэ епплыкIэр» кIækIэу къыриотыкIыгь. Хъанмелеч ыусыгьэу «Кушъу орэдьир» ыкИи «Абихъан иорэд» йоф зэрэдашлагъэм, видеопроектэу «Шхъа-фитныгъэм» къыдыхэлтыатгъэу, конференцием къеклонIагъэхэр щигъэгъозагъэх. Къэрэщэе-Щэрджесым, Адыгэ Республиком язаслуженэ артистэу, проектым игъэцэklakloy Лыбызыу Аслъан, композиторэу, мы уахътэм Канадэм Ѣыпсэурэ Гъот Аслъан мэкъамэхэр зэрэзэригъэфагъэхэр ыкИи ежь Кушъу Светэ апэрэр изакъоу ыкИи «Абихъан иорэд» Нэгъой Заур дежьвуузэ къыIуагъэх. Светэ, псынекIечь къаргъор гум къыгъэкIэу, икъэбзагъэки, ымакъэ ичаныгъэ-льэшигъэки орэдхэр къыIуагъэх, цыифхери агу рихыгъэу Iегу фытеагъэх.

Конференцием иоштшэн къа-
гъэголуѓ АР-м культурэмкїэ
изаслужене юфышїэу **Нэгъой**
Заур шыкшынэм къыригъэ-
лөгъэ мэкъамэхэм ыкын орэ-
дыю-фольклор ансамблэу «Сэ-
тэнай» къынгэхэ орэлхэм.

«Адыгэ Йориатэмрэ Джеджэхъэблэ орэдьо-тхыдэуатэхэм-рэ» зыфиорэ научнэ-практиче-

Адыгэ къоджэшхоу лъэпкъ ақылыр непэ къынэссыжыгъэу къызщагъэгъунэу, зыщаухъумэрэ Джэджэхъаблэ хъаклэпэгъокыкъеми щыфэлазэх, адыгэ шхыныгъо дэгъубэр зытетыгъэ йаңэ шыгъэм пчыхъэшхъашхэр щытагъэшыгъ, «Тхашьуегъэпсэукъе» тызэхэкъыжыгъ. Бжыхъэ мэфэ կлаком мэзахэр къыкъехъагъэу гъогу тыкъытехъажыгъ, зэкэ тигопагъеми, тыпшыгъагъ, нахъ тытынчыгъ, гущыгъ эхти къымыюштыгъеми, адыгэгур къытеофэ лъэпкъыр зэрэшыгъештыр эзхатшаштыр.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.
рэтхэр шлэнныгъэ конфе-

Редакцием къатхырэ письмэхэр

Иныдэльфыбзэ фэлэжьагъ

Непэ къэлэмыр къэсштэнэу сывышыгъэр Тхаркъохъ Юнис шуухафтынэу кыситыгъэр тхыльэу «Адыгэ зэдэгүшыла-кэм ихабзэхэр» зыфиорэр ары.

Юнис тикъоджэгъоу, тинахъж лъаплэу, осешхо аскъэлахэмкэ фэтшлэу, тиупчэжэгъоу, тигъуазэ щытыгъ. Цыф шабэу, игушылехэм фэбагъе ахэлтэй, ежь нахьыкхэм ялэпээсэкіз — джары къызэртхэнагъэр. Ар къыуегъашэхиль хыль къысфытирихэгъагъеми: «Лытэнэгъе зыфэсшле Гъыш Азмэт шубэ къидэхумэ шоонгъоу, нэпэллэу мы сихыль есэты» elo. Мы гущылехэм фэбагъеу, дэхагъеу, гукэгъоу ахэлтэй ежь лым ишэнхабзэхэр къахэшых.

Юнис пэсэ дэдэу чилэм къыдэкыгъ, Мыекъуапэ щеджагъ, тоф щишагъ, щыпсэугъ.

Тэ, Мыекъуапэ дэс аскъэлэе каламхэм, Юнис анахъеу пэблагъе къызытфэхвугъэр ильэсыбэлэе узеклэбэжымс Аскъэлае имэфэк хэдгэунэфыкынэу зынхуугъэгъе уахтэр ары. А лъэхъяны зэхэшкэо купым хэтигъ, сэри ахэм сирягъусагъ. Юнис тиупчэжэгъугъ, дэгъоу тофын изэхэшэн иахыышу хишыхъяа.

Джы итхиль къыфэзгъээ-

жын. Уисабый адигабзэ ебгашэ шоонгъу. Тхыльэу къэбарыр къызщезгъяагъэм авторым усэ хъаламхэм къышетых. Гущылэм пае, Бэрэтерэ Хамидэ иусэхэм бзэм имэхъанэ мэрэущтэу къашело:

Джыри згъэшэнэу сэшы сэ гъишъ, Ау сымышэжымэ синицэльфыбзэ, Нарт Саусырыкъо сшэна ихьишъ, Айдэмыркъаны сшэна игыбзэ?

Сюрэмийлъижыри адигэ псальэр Сянэ сыйдэуштуу ыцэ къесиона? Сыбзэ сүмийлымэ, шульэгъу пышиналъэр Сильэпкы сыйдэуштэу фэзгъэлэжьэнэ? Сэшэ сэ ыаджи, адигэ хабзэр Шьорышы тамыгъэу зыфишыжыгъэу, Ау Пшызэ икыимэ, иадигабзэ

Зигъэнэшошызэ щыгъупшэжыгъэу.

Мы усэхэм клочэшо я. Ахэр бгээфедэхээз егъэджэнэр зэхапщэмэ, ишуагъе къэктонену къышошы. Юнис мы гъозэ тхыльэу адигэ еджаплэ шыбгъэфедэ хъунэу ылтыгъэр, сэшишошыкъе, гъэшлэгъоныбэ дэбгъотэшт. Мыщ гущылехъи, пшиши, адигэ гъыбзэхъи, зэкэе адигэ культурэм ехыллагъэр упкэлпкыгъеу къыпцуельхъе.

Тэ жы тэхъу, тыйтекы, нахь каламэ икъоу тыйкызэхахырэп, япэр шхъакло ашы, ау адигабзэ түмийлэу ильэсипши заулкэе тыйнэн тълэкы. Цыф гумэйлэхэм аш ехыллагъеу гъэзетым къатхыгъэм сэ шхъакэе мэхъанэ естыгъэп. Сыкызыхъугъэм къышегъяагъеу чылэм сиринэлэпшэгъаш, сцыгъупшээрэп. Аш ильэс 25-рэ сцыгъупшэгъаш, Мыекъуапэ аскъэлэе калэу дэсхэм язэхэшээко куп ильэс 20 хъугъеу сиринаш. Къуджэм нэшхъизыгъи илэу зыпарэки блэдгъэкырэп.

Арэп непэ зигугуу къэсшынэу сывыфаар. Тинахъяхъхэу бзэм изэгъэшэнкэ гумэйлэгъоу щылэр зэхэзышагъэхэм ягушиэмэ джыри ягугуу къэсшы

тхыльэу адигэ пасальэр Сянэ сыйдэуштуу ыцэ къесиона? Сыбзэ сүмийлымэ, шульэгъу пышиналъэр Сильэпкы сыйдэуштэу фэзгъэлэжьэнэ? Сэшэ сэ ыаджи, адигэ хабзэр Шьорышы тамыгъэу зыфишыжыгъэу, Ау Пшызэ икыимэ, иадигабзэ

Гъыш Азмэт.

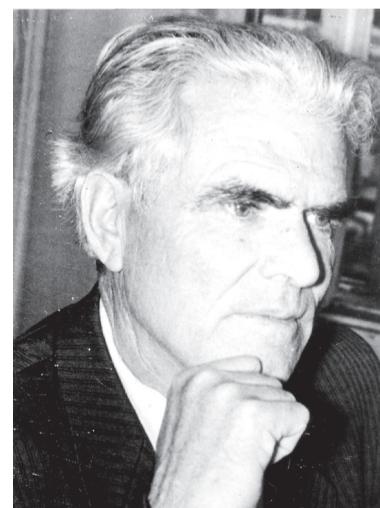
Адыгейм ильэпкъ тхаклоу Пэнэшьу Сэфэр ироманэу «Бэджэхъ» зыфиорэмкэ сишишош-еплъыкъэхэр

Мыжъо лъэпэогъухэр

«Узщефэхыштыр пшэмэ, ошэкур бгээтлын» аукъодыуу агуагъэп. Гъашэ зыгъэшагъэм елложын имышыклагъеу ушылэнэир, упсэуныр зэрэхыльэр ешээ. Анахъеу щылэнэгъэр голунчъэ къэзышыхэрэр нэрымыльэгъу мыжъуабэу аштельхэр арых.

Мы зэкэе ришыкыпэу, щылэнэ-псэукэлэдэгъу дэй хэхъухъэрэ пстэумэ гүнэ алтын-зифэу, а зэкэе гукэ сидигъуу зээгээзэфэхырэр тхаклор ары. Пэнэшьу Сэфэр ахэм ашыщ. Ильэс 50-у адигэ тхыгъе литературэм зыщылажээрэм цыф гъашэмрэ щылаклэмэ зэрээхъулээр къырилотыкъеу тхыль зэфэшхъафыбз къидигъэгъигъ. Сэ непэ анахъ сывызыщууцуу, тхыльеджэхэм зэльязгъашэмэ шоонгъоу романэу «Бэджэхъ» зыфиорэр ары, мы произведениемкэ хэти къылогохъашуу тхыгъаби щылэнэу пфэоштэп.

Уегушысэмэ, бэджыхъыр, ухэтми гу лъымытахъуу, тидэки пшоокъэбзэ-лъабзэми, нэрэлэрэм сапэм, шоим псынкэу бэдж лъэкъоцым хихъыкырэ псынс-хыхытуу ары. Къогуулэшункыпэхэу цыфылехэр ренэу зынэмисхэрэм акуюшээ. Аш фэдэ хъазырхъ щылаклэм хэхъухъехэр зэфэнчэгъэ-къончагъехэр ушьэфыгъэ-гъэбыльгъэкэ цуитуу ахуун уц къэзгъяа тхылтийр зыфэгъэхыгъэр. Анахъеу зы унагъо — Пчэнбэхъуу зэшхъэгъусэхэу Хазрэтэ (ме-

ханизатор лэжэклошхуагъ, пенсион щы) ягуашуу Гощнагъэрэ (ублэпэ классхэмкэ кэлэгэвадж) яшылаклэмэ зэкэ лъэпкын — цыф хые лэжэклохъызэрхэхэр ашчээр, аклэхэкырэр авторым къыригъэлэгъуу. Пчэнбэхъуу шоонгъи 4 я: нахьыкхэр — Аминэт, Фатим, Сусан унагъо ишыхъ, пхуухэм анахъыкъеу Розэ нытыхъэм зидэклогъоу аклэрыс. Шъао ялагъэпти, ятфэнэрэ са-

быир калэу къызэхъум, дунаир быным афикъужыгъэп. «Нахьыкъе» цэу фаусыгъэр. «Анахьыкъэр анахъ клас» аюба, ышыпхуухэми яни ар зыхальхъан щыагъэп, ау ятэу Хазрэтыкъо закъохъи нахъ щэлэгъэхэлтийг, Гощнагъо фэдэу зэхашэхэм зыдаригъэхыхыщтыгъэп. Ным — Гощнагъо кэлээ закъор цыфыши-кэлэшоу зэрилчлэхэдэгъэр итуулжигъ. Нахьыкъи гупцланэу, хъалэлэу, юршишэу, ухэтми елпорэм къедэлуу ыкыи ар ышашохъоу къэтэджыгъ. Едьдэжкъохъэм — Халидэрэ Тыгъанэрэ якэлээ закъоу Азмэт ицыкүгъом къышегъэжьагъеу ыгъэныбдэгъоу фэшгъэгъагъ, апэрэ классыми зэдэгъэгъагъэх, зы класс щызэдэджаагъэх. Нахьыкъэ апэрэ мафэу еджаплэ зыкыуагъэр, партым зидэтэйсахьагъэр ыкыи иапэрэ кэлэгэваджэ хъугъеу янэу Гощнагъо классым къычахъи, апашихъе къызеуцом идэхэгъэгъагъэр щигъупшээрэп. Нахьыкъэ шэн дэгъуухэр зэрэхилхъащхэм непи нычэпи нырээлжигъ, ау мыш фэдэ пүкэлэгъэсэкэ шапхъэ илэгъэп ягуунэгъу Азмэт, цыкылзэ къыздиштагъеу локлэ-шылаклэмэ гъэшэ-

гъонхэр — мыдэоныр, нахьыжъым пэгүшүлэжынныр, пцыхъэр ыусынхэр, хъоршэргъэ зэрихъаныр ишэнэгъ. Нахьыкъэ игъунэгъу-нубдэгъумкэ хъалэл-эзэфагъэми, адрэр — Азмэт нэмыкъ шыпкыагъ, ренэу Нахьыкъэ зы мыхъун горэ къыришэштэгъ: зэ еджаплэ джыри чэхэгъэгъагъэхэп, псы бэшэрэбим хъантлэрэ шырхэр хэхэу ыыгъеу Нахьыкъе гушозэ унэм къильэдэжыгъ, янэ ылъэгъуу зыфихъын ёшагъэп; ау Нахьыкъэ Тхэм нахъ ымышэу, хъантлэрэ шырхэр пцэжьехэу Азмэт къызэрэриуагъэр, дэгъоу бгашхэхэмэ, пцэжье ин зэрэхүүтхэм ыгъэгушоштыгъ. Азмэтэу ежь илэгъур икъалэ къызэрэдэзекуагъэр ным ыгъэшэгъуагъ, хъантлэрэхэр къыздирахыгъе орыжъым ригъэхъыгъигъэх.

Етланэ горэми Нахьыкъэ жылумыкъыжьэу къечэжъи, янэ сомицкэ къельэуагъ, Азмэт чэтүү щыр дэхэцыкъу къыришэштэгъ. Ау Гощнагъо чэтүү хыяа ялти, калам гуригъэуагъ зэрямышыкъагъэр. Ауми Нахьыкъэ Икъалэхэр илэгъур икъалэ къызэрэдэзекуагъэр ным ыгъэшэгъуагъ, хъантлэрэхэр къыздирахыгъе орыжъым ригъэхъыгъигъэх.

Икъалэхэр илэгъур икъалэ къызэрэдэзекуагъэр ным ыгъэшэгъуагъ, хъантлэрэхэр къыздирахыгъе орыжъым ригъэхъыгъигъэх.

Мыжъо лъэпэогъухэр

(Икъях).

къэгумәкыгъ, къымышәфимә чәтыу щырыр псым хидзәнышь, риғъэтхъаләнәу къыриуагъети. Ары Азмәт зәрәzekуагъәри, чәтыур гүләу зельәгъум, Нахынкылә сабынгъәми, псым хапкылар къыхыжыгъигъ, ау Ыпшәгъу фәмыхъульәхәмә ежъри ытхъаләнкылә бәп иләжыгъәр. Азмәт нәмәниң үнәгъопкыл илагъәр — сыйдигъу ышъхъә хихыжышшүнүм хәти пымылтәу фагъасәштүгъ; нахынгъәми афәлофытәштүгъәп, апәгүштіләжыныри ишәнгъигъ, къоджә ньюохәр ыгъетхъаусыххәе. Къыримыдахәштүгъәр еджәнүр ары, ащ паеки Гощнаң клаңам янәу Тыгъанә дәжъ клоуи къыхәкыгъ, «емыджагъәр нәшшү» зыфәпложтүр къикіәу дәгүштіләгъ, ынаң нахъ тырагъэтинәу риғуагъ. Ау Хъалиди, Тыгъани кын зәрагъелләгъугъәп. Ежъ Хъалиди еджак-

тээп, еджаплэм щиджыгъэ тээклүм нэмык, ау боу псэукэ дахэ, зэшокл ил, къэгъотаклы, «къуаджэм дэс а гъесэгъэ тээклү-шьокуухэм сид гущ лэжьапкэу къаратырэр, ренэу чыфэм хэтих» alo. Тыгъанэ Азмэтрэ Нахыкіэрэ я 4-рэ классыр къызераухыгъэмкэ якілэгъаджэу Гоцнагьо еджаплэм щиззэхищэгъэ зэшуклэм зыфэежь щымыїту ыгу плтыгъэу кыкыжьыгъ. Азмэт дээу зэрдэжэрэм, игъэпсыкілэ-зекуаклэ зэрэмтэрэзым анэммык кымыїотагъэу Тыгъанэ зэхихыгъ, ил! Хъалиди бзэгу фихыжьыгъ а зэкэ. Ау тыр — Хъалидэ гумэкыгъахэп, «еджэри емыджэри, хуупхъэри бзаджэри щылаклэм къыгъэльэгъоштыгъ» ыли тыйсижьыгъэ. Ау зы мафэ горэм «Тэ укыккы, лажь» зэралорэр къешыпкыа. Я 7-рэ классым урокыр ытынэу чиэхъэгъэ къэлэгъаджэм илэвшэе сыхват столым теклодыкыгъ. Хэти епложын имышыклагъэу къашыхъугъэр Едыджыкъо Азмэт ар ышлагъэу ары, ау... Азмэт ихыилэгъэ-къэрарынчыагъэкэ, «тызэнныбдже-гъуба?...» елошь, директорымыккы Гоцнагыу (Нахыкіе яни ашт игъусэу), еджакло пэпчье къальыхъунхэу зыфежьэхэм, нэрэ-лэрэм сыхват тыгъугъэр Нахыкіе ельзэуи, икілэджыбэрыригъэльхъагь, мо къэлэ шьхъэфэуш-шьугъуалэм Нахыкіе зыхэммыккыжын тоф хидзагъ. Хъугъэр шлошхъугъоягъэ Нахыкіе ыкілэджыбэ сыхватэу къодыгъэр къызырахым, ныбдже-гъур къеухъумэу ыли, ежыр дэдэми тофыр зэрэхъугъэр къариуагъэп. Янэ-ятэхэм акілэхэкыщыр акілэхэкыгъэу, ежымы «тыгъуаклор» цэу илэу shlyklae хъугъэ, ау уахьтэ тешлэхъыгъэу, ашт фэдэ мыхъун зекуаклэр Азмэт къызэрэхэфэгъагъэр къэнэфагъ.

Пчэнхэхүмэ яklалэу Нахынкээ еджаплэр дэгьюн къуихыгь, ежь ыгуకэ шлонгьюн кэлэеэгъеджэ сэнхэхьатыр къызэрэхихыгъэр, университетым чэхъанэу зызэргийхъязырыштыр янэ филотагъэх. Гошнагуи klалэм плунгыгэ-гъэсэнгыгъэу дызэрихъагъэр зэрэххэхъагъэм ыгъэрэзагъ. Нахынкээ ишьыпкъэу чэхъагъум зыфигъэхъязырыштыгь, Азмэти университетым чэхъанэу зэрэштыр къызырелом, Нахынкээ ар ыгъэшлэвээр

гъугъ, «ныбжы зы тхыль емьджағъэр сыйеүштэу еджэ-пэшхом аштэн?» ыуи. Ау хэти кызыэрэцьымыхъугъэу, зэкъодзэн шыкъ къэгъотынм фэлээз сатышш щэф-щэжъаклоу Хъалидэ къуалхъекъ ыкъо университетым чигъэхъагъ.

Джа гүгъэ зэпэльжигъэм кын-
щегъэжжайгуу Нахыкіэ иньб-
жыкіэ-Кілэгъу гупсэф щылаакіэ
зэшчизыгъ. Нахыкіэ янэ-ята-
хэр ежь къалажыре тіэклум-
кіэ щылаагъэх, ахъщэшхуу пфа-
тынэу ялагъэп... «Зэрэхъурэм-
кіэ, — егупшиысэштыгъ джы-
Нахыкіэ, — ахъщэшхо, былым
умыртэмэ, дэгью уеджагъэми
пкіенчъ». Азмэт янэу Тыгъани,
ятау Халиди агукіэ гүнэгъухэм
сыдигъун къянекъокуу штыгъэхэ-
ти, гушуагъэх, кілэе гаджэм
икіалэ къыпзы, ежь яеу емы-
джэу ыубыштыгъэр джары чээ-
хагъашъ, «сыд ыюшт джы?»
alyagъ.

Нахыкіә Гошнагъо еушлыгъ, мыйгъе Чэмыхъағъэмэ, къэклорэгъэм чөхъан, ау къэклорэгъеми ар дээр къехъуллэным ар щыщынэштыгъ. Ныри къесымэджағъеу, яти Ioф ымышлажъеу, Пчэнбэхъумэ яунагъо къин шlyklae хэтыгъ, а ильесузы щыссыштым Ioф горэ ышлэмэшшоигъо Нахыкіә егупшиясе. Гошнагъо гүнэгъу баеу Хъалидэ зыуигъаки, Ioф горэ Нахыкіә ригъешлэнэу зэрэштыгъирэриуагъ, заулэ тешлагъеу къалэр ыштэнэу къезэгъыгъ, Нахыкіә доллархэр къалэм къозэ зышэрэцыфхэм къащищэфызэ ышын фэягъе, валютэм ыуасэ хэхью зэпштышь, ар ежь Хъалидэкэ федэ. Лэжжапкэу къыритьштыр сомэ 500, Ioвшлэн зышыщымылэм ар дэгъуба? Дэхэктлаеу Нахыкіә Хъалидэ къызэрэриуагъеу, пчадыжыпэрэ къэтаджэмэ къалэм къозэ, доллархэр къыфищэфхэу, гүнэгъури къифэрэзэхъазырэу клашыгъ, ау етланэ Хъалидэ ыгу Нахыкіәкэ бзэджағъэр къихъағь, федэ ригъешлэным ычыпшлакэ, ежь доллар нэпц 1000-у гъэрекло къылэклэнагъэр ригъепшынынэу ыгу къэкыгъ, Тхъэм нахь зымышлэрэ Пчэнбэхъумэ яунагъуи, Нахыкіәу доллархэр пыут хъазырэу къыфышагъаки къэзышшэфыгъэри (къагъэпцагъаки) гүгъагъэх. Гүнэгъум суд Ioф ышынэу ахъщэр замыпшыныжъкіә къарыуагъэти, сыд ашлэн, фэмыхъужыкіә еуцолагъех; ау ежь Хъалидэ нэмыхък хэкыыпши къа-

Квалидэ нэмвэл хэхийнтийн ква-
фигъэккүатэу къафигъотыгъэ
фэдээ зишыгъ, Нахынкэл фе-
дэшхоу къыфихъяэр ешлэти,
зылэхимитуулжыным, гъэрьмын
фэдэу зыфигъэлжжээним егу-
пшысагь. Лэжъапкэл — 500-м
зызыныкъокэ (250-кэ), фэчы-
рэнхм къезэгъымэ, чыфи-хъа-
фи зэрэхэмыхъаштхэр къари-
луагь.

Ау сомэ мин 15-р (доллар
нэпцүхэм ауасэ) пышыныжын-
гьюшоп, лэжъапкэл аубытызээ
птыжыныр. Нахынкэл къемын-
шлэхынэу зэкэл итугъэ нэфхэр
klocagъэх... Къоджэ гүнэгүм
щыщ пшъешээ ныбжыкэл да-
хэу ыгу хэпклагъэу Рузанекэл
гухэль къабзэу, зэхашлэхэу зы-
дилыгыгъэхэри, иеджэн юфи
къызэрэулэрэккынхэрэм Нахынкэл
гу дүнгээгээ

А зәкіеми мо кіелә хыер
(хәкіяпілеу щымыләм) зәклалыллә

хувгүэ. Янэ — Гощнагьо шъхьа
kлоу ышэчыгье пстэумэ апкы
къиклэу гуз мэхъу, къызэхэфэ
сымэджэшым чээфэ. Нахынг
ятэу Хъазрэт игъунэгъухэм
Хъалидэрэ Тыгъянэрэ, цыхъэ
афиширыэрэп, ахэр тыгъужь хъаш
хъурэлоу, ягъогупэ утетэу къа
щыхъумэ, къызэрэмьблэцхэм
гу льетэ. Ау Гощнагьо ежь ыгу
Iеягье зэrimыльым нэмыххэри
фэдэу къышлошы, илл ылохэрэм
адыригъаштэрэл.

Нахыкіл сыйд кын ельгэйтүүмүн. Хъалидэ чәши мафи фәчирэмий чығаф мыуҳыжыр епшынымын (мин 15-р ахъщашхуагъ), ятло-нэрэ ильэс чіехъагъуми институтым зигъэхъазыры klyagъэ, ау чіэфагъэп — ыпчэ къыпзылагъ. Ишыңынгъэ гъогу мыжъошхо лъэпэозгүхэмкіл зэрэп клагъэм къызакиифагъ. Тутынэ шъоныр, аркъ ешъоныр хэмэлтигъаххэу кыштагъэх. Азмэт — ныбджэгъу-шхъуухъашээр джы студентыгъ, шлэнгъэрэ шынгъ къагъэрэ зиһэр гъогум кытенэгъагъ. Нахыкіл ятэу Хъазрэт Хъалидэ къаришлагъэу зэгуца-фэрэм игугу къоджэгум щынзэхтхэм ариуагъ, къебар мышы

шылэпти, бзэгур нағъэси, Хъа-
лидэ къыригъэзыгъэх тхъа-
мафэкіэ мин 15-м ычыпілекіэ
(джы хэхъуагъэшь долларым
ыуасэ) мин 25-р сыйд икъэгъо-
тыкіеми рагъэкъунышь, раты-
жынэу. Унағъом чэм закъоу-
иіэри ашагъ, Гощнағъо дышшэ-
хъап-шылхэу илагъэхэри, нэмүкі-
хэри зэхаяугъуаехи Едыдже-
къохэм аратыжыгъэх ыкіи пый-
шылпкъэ джы зэфэхъуугъэх.

Ау зиләр щытәү, зимышылар къызәхэзышыкының бәп щыләр, къинипәләе Пчэнбәхүмән яунагын иуцуағы, klyapli, shlapli имиңеу, ләжәспілә чылып ымын гъотеу дәкқацәм анах дәфә патъэр Нахыны ары. Къезитын е къыдәен щыләп, аужыпкъем тутын уаси нахыбәрәмкілә иләп Гощнағын сый ишыкілеми къыреты, ау джынысмәдәжәщым чиәль. Ежыр тутынным емын шьомә зимышшәжжәу, лъялоу регъяжъе, мо кіәлә дәхәшхөштүгъэр арыми къемышшәжжынәу тхъамыкілә шьой-цыые тептльә илә мәхъу. Янәшыпхүмән ыкъоу Асфар иильәс 20-кіләмешхә-ешшом зәкіом, Азмет күп зещәу хадзыгъети, къемыгоуда гъекілә къанәрәп, «иджыбә жыныс бгъэр щышшыуеу, аш зи къырлыкыны щыләп» ело, шыонхәм апае ахъще зәхадзе зәхъум

Нахыбым, гъот илэшь, Азмэдь дырагъаштэ, лажын-хъакын зимыэ Нахыкылай гъунэгъухэм мэшэ куум рагъэфагъэм зэхээзышыкыны, Иэптыгъу фэхъунчилэп.

Шыяпкъэ, Нахыкіэ ыгу имь кырэ пшъешшэ ныбжыкіэ. Рузанэ акылыгъэ-түшүгъэ хэлъэу унэтго дэгтү щапумы кыыпэйбоккыгъ, тхыгъэ тхъапэкіэ кыыдгүшүйлгэ. Янэшь — Гошнагъо, «сиккэлэ насыпнычъ дах...» елошь, ыпсэ үүильхъаным фэд. Ау гъашлэр — жъалым. Ащ гоу, шьоу, мурадэу илэр къешлэгъуае: пцыусыр, тыгъуа клоу, шьорышыр Едыджыкъэ. Хъалидэ, яккалану Аэмэт, аянэу Тыгъанэ афэдэхэр, тхъэжъэу щылэх, Пчэнбэхъумэ яунэн гъо кызызэрыкло, яккэлэ хыес. Нахыкіэ фэдэхэр лъэхъэн: жыхыхъарзэшхоу я 90-рэ ильээхэд хэм Хэгъэгур зэфэдэкіэ гулэгъэхэзидзэгъягъэхэу, цыиф жыу гъэхэр зыгъещэгъягъэхэр зыфэдэгъэ шыяпкъэр, тхаклоу Пэнэшъэ Сэфэр мы романымкіэ нафэл кыыриотыкыныр фызэшшохынде.

Лажын-хъакын зимы́э цыю́хые миллионхэр кынену, хъаза́ бэу зыхэтыгъэхэр — зыр зымы́э үүкы́жьэу, тыхъоко къэрарын чъэхэм сомэм, ахъщэм, мылькум нахьре къэрар ямы́эжьэу а уахътэр зыфэдагъэр, тхакло икьюо кышигъэлъэгъоныр фэуукочыгыг. Обществэр, цыфын къешлэгъигэе пстэоу, щылаклэм хэхъухъэрэ-хэшүхъэрэмэ аашынхъэ кырыклоцтыр бэктэ зэрияхыгъэр Сэфэр мы произве пениемида нафа къытфишыг.

Пчэнбэхъу Нахыкіз идунааса
еплъыкіз фэмыхъужыкіз эзблигъи
хүн фаеу ешы щыләкіз-псэүдокіз
кіем, ціз Iaey «Iушъуаор» зыны
тыридзыжынам паекіз ышшэмдеш
хүщутым Нахыкіз егушиысез
ежыри фэмыхъужыкіз пцыусысы
ныр къештэ, къыткотэрэ щылак
lakley мафэ къэс къебжъаорэм
зэфэнчыагъаэу ныбджэгъо ыльык
тэштигъэ Азмет къызэрэдэл
зекіорэм апашшуконымкіз хэл
кыпіеу къыгъотырэр тыгъон
бзэджашшэнор ары. «Улажъек
кли, уеджагъэкли, шлэнгъе уилэ
кли — пкіэнчъ... Зэкіми джы
апшъэр ахъщэр ары» — зерен
ложы Нахыкіз. «Тыгъужу
кыр» зипэшэ бзэджашшэ-хүннік
kæklo купым хащэ, дэхкалес
игуришсаракла, иргэлсыкда-шын

Игүшпэсакткээс, Игъэнсыкз-шын
кээлээ зыкварегъаштэ. Апэдэд
Азмэт имашинэ льаплэ Нахьык
кээ ило хэлъэу атыгьу, Чэчэним
щащэ, ахьщэ шуялай кыылэ
клахъэ мэхъу, ялофхэри дэхэг
klaey зэпэфхэх. Етлани зэхэж
нэбгыриплымкэ Нахьыкэ гүйцэтгэ-
лтытэ-гурышэу хэлъымкэ «Тын
гүйжүүкыим» нахь кыыхигъээ
мэхъу, Пчэнбэхтумэ яунагын
Нахьыкэ мылькоу кыылэклэх
хъэрэр кьапшэу, нахь кызызэх
рэшлэжжы, ежьыри джы дахэд
фэпагъэ, тутын льэплэ къэмлан
хэри зыдиыгъых; ау зимылэм
Нахьыкэ деэ, ячылэ шьузээ
зыкъо сымэджэ дэйм ахьщэшхэх
реты, ежь зыхэтыгъэр ешлэшь
льзэуакломи зыгорэ фимыщээ
блэккырэп. Ауми, Нахьыкэ тхъээ
жыырэп, ыгукэ гупсэфырэп
зыгорэм имыльку зепхъоныр
анахъэу цыиф уукыныр ыгукэ
ыштахэрэп. Ауми, лы баеу чээ
щым зимыльку къахъункэнэ
зэклугъэх Нахьыкэ лэклэукэ...

Мы чыпіләр тхылтым кыытотэрә къэбарым, сюжетым ышыгуп!, икомпозицие лъэгап!. Герой шъхва!әу Пчэнбәхъу Нахыкә фәежжәп ахъщи, уни, машинә дәгъоу зәрыси, янәу шум, къебзагъэм егъашшәм фәзыптугъэм ыниту сыйдәуштәу джы ак!әппъещта?! Чыпілә ыгъотыжырәп, шлоим ухахъемә, ар къюмып-кынәу зәрэмыхъуштыр къигурыуагъ, ыгук!ә таубытәгъ-унәшшо пытә ешы ىашәри — к!әрахъори аритыжыныш, къизәрахәкъижырәп занк!әу ари-лонәу. Ары зәрәзек!уагъери. Нахыкә фәмыхъужык!ә гъогу пхэндж техъэгъагъәми, куачә зыхигъотжыгъы, мылъкук!ә, лыгъачъек!ә ицифыгъә напә ымыхъожынәу. Пәнәшүү Сәфәр ироманәу нәк!убгъо 400 ху-рәм Пчэнбәхъу Нахыкә икъе-хууки, ищылак!ә, идунәельэтъу-к!ә к!ильэтхъеу бә хәтыр. Цы-фыр фәмыхъужык!ә гъашшәм һәпш-льәпш зәришырәри зә-гъунәгъу-унәгъуиту ящысек!ә гухэмыхъижык!ә тхаклом къыри-гъэлъэтъуыгъ. Адыгейим имы-закъоу, хәгъэгушшо Урысыер зәффәдәк!ә зезидзәгъэ «лыгъэ жъалымыр», я 90-рә ильес-хэр, гуимыхъиж зәффәнчыагъэм ильэужхәу къизәрәнагъэр нафә тхаклом тхылъеджәхәм, цыиф жъугъэ пстәумә къафишыгъ. Щәч хәлъәп, романәу «Бәрдәхъ» зыфиорәм гупшысә к!әпсә куур фәсакъеу тхаклом пхыришыгъык!и ар къыдәхъуыгъ.

Етлани гуаплэ хъурэр тхъыльтэм иапэрэ нэкүубгъохэм къащечьэжьагъэу иаужырэ тхъапэхэм анэссыжьэу тхаклом зищыэнэгъэ упк!епкыгъэу тапашхъэ къыригъэуцогъэ Нахык!э, гъеш!э мыйжю лъэпэогъубэр къызэринэкызз, псыбыжъуватэу бъэгум Ѣзызетыриш!эгъэ зэхэш!э лъэшыбэр зэшигъээзыкызз, цыфыгъэу зы!экит!упшынк!э къэнэжьагъэр мэк!э дэдайъеми, къызэрэфэк!ожьагъэр; шум, къебзаяжъэм авшъэ пшы!е хъун зэрэштымы!эр, ным къызэрэри-юштыгъэу, ар къызэрэгурьы!ожьагъэр ары. Ау а бзэджэш!э куп шыыпкъэм ялашэ бзадже ежь Нахык!э ек!одыл!эжьагъ: къызыхъугъэ гъэмэфэ маффэр пчык!э оешхоу зэрэштыгъэм фэдэ къабзэу зыщаукыгъэ бжыхъэ чэцьир гуих шункыбзэ оешхоу, дунэе гук!одыгъувагъ.

Ауми, узыгъэразэрэр тхылъым игерой шъхъял иакъыл къэлжохъыгъэу, игупшысэ къабзэхэм зэлъайыгъэу идунай зэрихъожъыгъэр ары. Узэгүпшысэн икъун ухэтми хэль Пэнэшту Сэфэр ироман. Сэсишюшкэе, щылекэ-псэуклэр тильэхъянэ зыфэдэ шыыпкъэр куоу мы произведением къышыригъэлтэгъукыгъ. Лъэпкь литературэр ильяс 50-м къехъу гъэу зылжжырэ АР-м ильэпкь тхаклоу Пэнэшту Сэфэр творческэ тофшэгъэшхо зэрилэр къэзгъэтхъызэ, мы романыр щылекэ-псэуклэ тофыгъуабэр нафэ къэзышыгъэу, мыхъун лаер пишэнным нахьи улзэнэр зэрэнахъ лашэхъир къизылтыгъэу зэрэштыр ары. Дунэешхо жыкъильным цыиф хэмжиклудэу зэрэмыхъурэри тэшилэба, шъхъащэ тигуалэу фэтэшы Сэфэр.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Баскетбол. Суперлигэр

ТагъэгушIуагъэп

Телефонкэ къатыгь. Хэгъэгум баскетболымкэ изэнэкъокьу суперлигэм ия 2-рэ куп щэкто. Мыеекъо-пэ «Динамо-МГТУ-м» шэкъогъум и 3 – 4-м зичэзыу зэлукъэгъухэр Магнитогорскэ щырилагъэх.

«Динамо-МГТУ-м» итренер шъхъаэу Андрей Синельниковым къызэртиуагъэх, Челябинскэ хэкум икомандэу «Динамо» Магнитогорск төгъогочо тиешлакъохэр лукалагъэх. Магнитогорскэ икомандэ ешлэгъуитуми теклоныгъэр къащидыхыгь.

Шэкъогъум и 7 – 8-м «Динамо-МГТУ-р» Тобольскэ щылкъе ѿ командэу «Нефтехимикым».

Гандбол. Суперлигэр

ЩысэшIум узыльещэ

«АГУ-Адыиф» Мыеекъуапэ – «Лада» Тольятти – 33:37 (17:22).

Шэкъогъум и 4-м спорт Унэшхоу Кобл Якубэ ыцэ зыхырэм щызэдешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: Я. Стрельный, А. Семененко – Волгоград.

«Адыиф»: къэлэпчэуутхэр: Кушнырь, Баскакова, Силантьева; ешлакъохэр: Зубова – 7, Серадская – 5, Сорокина, Кириллова – 2, Дмитриева, Загайко – 9, Краснокутская – 4, Мартыненко – 1, Дьяченко – 4, Долина, Пулленко, Мельникова.

«Ладэм» къыхэшыгъэхэр: Кирдяшева – 7, Гайдук – 9, Дмитриева – 5, Тарасова – 4, Щербак – 4, Какмоля – 3, Санниковая – 2, Баранина – 2.

Зэлукъе «Ладэм» тшүихыгъэми, «Адыифым» ешлэккэ дэгүү къыгъэлэгъуагъ. Пчъагъэр зэрэхтэйгүйгээр: 1:3, 5:5: 8:8,

12:15. Иэгуаор зэфатыжызэ къэлапчээм зэрэдадзэрэр дгъэшлагъоштыгь. Ксения Зубовар, Анастасия Серадскаяяр, Анастасия Загайко, Ксения Дьяченкэр, Виктория Долинар, Елизавета Краснокутскаяяр зэхэшэн юфыгъохэмкэ къахэшыгъэх. Хъагъэм

иэгуаор радзэнымкэ А. Загайко, К. Дьяченкэм гандболым иашъэрэ 13пэлэсэнгъэ къагъэльагъоштыгь. А. Краснокутскаяям зэклэллыкъоу къэлапчээм иэгуаор төгъогочо зыдэдзэм, 24:26-рэ пчъагъэр хъугъагъэ, ау «Ладэм» теклоныгъэр зылэкигъэгъигъэп.

Пресс-зэIукIэр

«Ладэм» итренер шъхъаэу Александр Хомутовыр теклоныгъэр къызэрэдахыгъэм ыгъэрэзагъ, ау ешлакъохэм щылкагъэхэр афильэгъуагъэх.

Тикомандэ ешлэккэ хэхыгъэ къыгъотынм пэблагъэ хъугъэу ылтыытагь «Адыифым» итренер шъхъаэу Александр Реввэ. «Ладэр» Европэм икубокхэм якыдэхын фэбанэ, ащ утеклоныр псынклагъон.

«Адыифыр» «Ладэм» фэдэу «Динамо» Волгоград, «Луч» Москва дэгъоу адешлагъээмэ теклоныгъэр къашуихын ылъэкиштыгъэ тэлтыытэ. «Ладэм» хэтхэу Д. Дмитриевам, Е. Гайдук, В. Кирдяшевам, нэмийкхэм ешланлэм чылпээр къызэрэшыхырэм щысэ тепхынэу щыт.

Сурэтым итхэр: «Адыифыр» «Ладэм» дешэ.

Зэхэзыщагъэр ыкИ къыдэзыгъэхэр: Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Йэлкыб къэралхэм ашы-псэурэ тильэпкъэгъухэм адыярээ зэхынгъэхэмкэ ыкИ къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшийэр: 385000, къ. Мыеекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэхэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтэр 12-м нахь цыкъунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэхгъэхэлжыхы.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зышаушихытагъэр: Урысы Федерацем хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкИ зэллыгъэсэхэйкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чылпээр гъэорышлап, зираушыхытагъэхэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыеекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкъемкэи
пчъагъэр
3983
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2703

Хэутынм узчи-
кээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр

18.00
Зышыхаутырэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шъхъаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъаэр
игудадзэр
Мэшлээко
С. А.

Пшъэдэхъыр
зыхъырэ секретарыр

Хурмэ
Х. Х.

«Зэкъошныгъэм» иешлэкли 8-мэ судьям къафигъэптигъ. «Чайкэм» хэт нэбъыри 4-мэ тамыгъэ гъожыр аригъэлтэгъугъ. Зэлукъе «Зэкъошныгъэр» зэфэлхысыжьмэ, «Зэкъошныгъэр» дысэу ешлэгъэу тълытэрэп. Теклоныгъэм фэбэнагъ, ау къэлапчээм иэгуаор дидзэн ылъэкигъэп. А. Хохлачевыр я 62-рэ такыкыям ешланлэм къихы, я 63-рэ такыкыям тикъэлапчээ иэгуаор къызыдедзэм, тиухумакъохэр игъом зэрэпэмьуцгъэхэр нафэу щытагъ.

Пресс-зэIукIэр

«Чайкэм» итренер шъхъаэу В. Семакиним къыуагъ командэр аэрэ чылпээр зэрэфэбанэрэр. «Зэкъошныгъэм» куачлэр нахьы-

бэрэ зышагъэфедэрэ футболыр къегъэлъагъо, ар «Чайкэм» къыдильтигъ, 13пэлэсэнгъэ къызыхи-гъэфагъ.

«Зэкъошныгъэм» илчиние пэпчъэптигъэни зэрэфаэр тренер шъхъаэу Ешыгоо Сэфэрбый иеплэхэм къашыхигъэшыгъ. Апэ итхэ командэхэм ахетынхэм фэшээлэгъэлбэгъэштых.

Ешлэгъухэр

«Спартак» Вл – «Черноморец» – 1:4, «Мэшыкъу» – «Ангушт» – 1:1, «Академия» – «Волгарь» – 0:1, «Динамо» – «Биолог» – 0:0, «Легион» – «Спартак» Нщ – 0:0, СКА – «Краснодар-3» – 2:1.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.